

EĞİTİMDE İYİ ÖRNEKLER ÇALIŞTAYI 2011
30 Haziran 2011, Samsun

Atölye Özetleri

İğne Deliği (Pinhole) Fotoğraf Tekniği: Fotoğraf Eğitiminde Alternatif Bir Yöntem Çalışması

Nuri Gürdil, Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu

Fotoğraf için hep fotoğraf makinesine gereksinim duyulur. Fotoğrafa başlamanın da, başlayamamanın da nedeni olur fotoğraf makinesi. Okulun Fotoğraf Kulübü'ne katılan öğrenciler, gerekli donanımı sağlayamadıkları için sorunu, fotoğraf makinesinin en ilkel hali sayılan ve Camera Obscura ilkesine dayalı çalışan "iğne deliği" tekniği ile çözdüler. Öğrenciler, üzerlerine delik açılmış konserve kutularını kullanarak basit makineler yaptılar. Bu çalışmayla fotoğraf için pahalı makinelerden çok, akıl ve özveriye ihtiyaç olduğunu gösterdiler ve kent kültür mirasını fotoğrafladılar. Çeşitli illerde sergi açtılar. İğne deliği (pinhole) fotoğraf tekniğiyle okullarımızda atıl durumdaki fotoğraf kulüpleri işlev kazanabilir ve bu teknik, tüm okullarda uygulanabilir. Sonušta, bu uygulamanın yöntem ve teknikleri paylaşılacaktır.

Liseye Yeni Başlayan Öğrenciler için Oryantasyon Atölyesi

Türkey Tol, Şile Oya-Ali Osman Keçici Anadolu Öğretmen Lisesi

9. sınıf öğrencisi ergenlik çağındadır; vücudu, alışkanlıkları, psikolojisi değişir. Ergenliğin pek çok sorunuyla boğuşan çocuğun yeni girdiği eğitim-öğretim ortamında sorunlar yaşaması olasıdır. Yeni ortamına alışamayan öğrencilerin eğitim-öğretime hazır hale gelme süresinin uzaması derslerde başarısızlığa yol açabilir. Öğrenci okulu sevmezse, arkadaşlarınınca kabul görmezse okuldan zihnen uzaklaşır, devamsızlık ve disiplin sorunları başlar. Bu sorunlar üç yıldır uygulanan oryantasyon çalışmalarını aşıyor. Çalışmalarımızın klasik çalışmalardan farkı tanışma, beraber iş yapabilme, sınıf bilinci oluşturma, güven kazandırma, topluluk önünde konuşabilme ve grupta sorumluluk alma kazanımlarını sağlayacak oyun ve etkinliklerin uygulanmasıdır. Üst sınıfların aktif görev aldığı çalışmalar oyun-temelli olduğundan öğrenciler çalışmalara isteyerek ve eğlenerek katıldı. Oryantasyon çalışmalarının sonucunda öğrencilerin okula, derslere alışma sürelerinin kısaldığı, iletişim kurma becerilerinin arttığı, disiplin sorunlarının geçmişe göre azaldığı görüldü. Kadıköy Gözcübaba Lisesi'nde üç yıl uygulanan çalışma 2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren Şile Oya-Ali Osman Keçici Anadolu Öğretmen Lisesi'nde uygulanıyor. Atölyede katılımcılarla oryantasyon oyun ve etkinlikleri paylaşılacak. Bu oyunların 6. sınıftan 12. sınıfa kadar her sınıf seviyesinde nasıl kullanılabileceği ve diğer derslere nasıl uyarlanabileceği tartışılacak

Sunuş Özetleri

İlköğretimde Toplumsal Cinsiyet Eğitimi

Banu İlhan, Giresun İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Demokratik toplumlarda tüm bireylerin hakları yasalar ile güvence altına alınmış olsa da her türlü ayrımcılığa maruz kalabiliyor ya da ayrımcılığın özneleri olabiliyoruz. Yıllardır aynı şekilde süregelen,

içselleştirdiğimiz ve sorgulama ihtiyacı duymadığımız “toplumsal cinsiyet” rolleri ve kalıpyargıları hayatımız boyunca bizleri farkında bile olmadan ayırmanın özneleri ya da nesneleri yapıyor. Küçük yaşlarda öğrenilen bu rollerin yarattığı küçük eşitsizlikler, ilerleyen yıllarda çok boyutlu ayrımcılığa yol açabiliyor. Bu sebeple toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadelede ilköğretim çağına başlanmalıdır. “İlköğretimde Toplumsal Cinsiyet Eğitimi” modülü çocuklarda farkındalık yaratmak amacı ile geliştirildi. Toplumsal cinsiyet gibi soyut bir kavram öğrencilerin kendileri ile ilişkilendirebileceği temalar altında sunulurken somutlaştırıldı, bilişsel ve duyuşsal yapılarına uygun hale getirildi.

Başarıya Engel mi? Hayır!...

Semra Yelken, Gazi İlköğretim Okulu

Okullarda kaynaştırma öğrencilerinin arkadaşları tarafından çoğunlukla dışlandığı gözlemlenir. Bu durum kaynaştırma çocuklarında özsaygı ve özgüven gibi önemli değerlerin gelişmemesine neden olur. Yapılan çalışma, kaynaştırma öğrencilerine değer verilirse başarı gösterebileceklerinin okul topluluğuna ispatı üzerinedir. Başarmak önce bireyin kendine inanmasıyla gerçekleşir. Bu inancı vererek özsaygı ve özgüven geliştirici çalışmalar ve hedef belirleme ve hedefe yönelik çalışma alışkanlığı kazandırma çabaları ile başarı elde edilmiştir. Sunumda çalışma örnekleri paylaşılıyor.

“Soruyorum, Düşünüyorum, Araştırıyorum, Keşfediyorum, Yanıtıyorum, Öğreniyorum...” Biyoloji Derslerinde Probleme Dayalı Öğrenme Etkinliklerinin Farklı Öğrenme Süreçlerinde Uygulamaları

Özlem Ercan, Özel Gelişim Koleji

Biyoloji bizden uzak değildir, hayatın içinde, her an bizimledir. Bir problemimiz varsa öğrenecek yeni şeyler vardır. Bu çalışmada probleme dayalı öğrenme etkinliklerinin farklı sınıf ve konularda, farklı tekniklerle biyoloji dersindeki uygulamaları yer alıyor. “Probleme Dayalı Öğrenme” etkinlikleri ile Biyoloji dersinde gerçek sorunlardan yola çıkan ve çözüm yollarının öğrenciler tarafından keşfedilmesini temel alan çalışmalar yapılması hedeflendi. Uygulamaların sonunda, üst düzey zihinsel becerilerin kullanılmasıyla elde edilen akademik başarının yanı sıra öğrenciler grup çalışması sırasında inisiyatif kullanma, farklı görüşlere saygılı olma, birikimlerini birbirlerine açıklıkla aktarma, etkin tartışma ve sunum becerileri kazandılar.

Karadeniz Eğitim Kutusu

Nilüfer Araç, Doğal Hayatı Koruma Vakfı

Tuğba Can, Doğal Hayatı Koruma Vakfı Eğitim Danışmanı

Karadeniz Eğitim Kutusu, Karadeniz’in sahip olduğu biyolojik çeşitlilik değerlerinin daha yakından tanınması ve korunması amacıyla Karadeniz’e komşu altı ülkedeki 9-12 yaş arasındaki çocuklarla uygulanmak üzere biliminsanları ve eğitim uzmanları tarafından hazırlanmış bir eğitim materyalidir. Yapılandırıcı eğitim yaklaşımına paralel olarak öğrencinin sürece aktif katılımını sağlayacak biçimde hazırlanmış olan *Karadeniz Eğitim Kutusu*, bir öğretmen elkitabı, Karadeniz’de yaşayan canlıları anlatan Karadeniz’de Yaşam Kartları, Karadeniz’de Yaşam Posterleri, Karadeniz haritası ve CD’den oluşuyor. Eylül-Ekim 2010 döneminde Rize ve Trabzon’da düzenlenen öğretmen çalıştayları ile öğretmenlere tanıtılan materyalden 310 öğretmenin yararlanması sağlandı. Sunumda, materyalin içeriği ile öğretmen çalıştaylarına katılan eğitimcilerin görüş ve değerlendirmeleri paylaşılıyor.

Bir Eğitim Materyali Olarak Kukla Yapımı

Damla Kukul, Özel Şişli Terakki İlköğretim Okulu

Sunum kukla tarihi ve kuklanın eğitim materyali olarak kullanımına ilişkin tarihsel süreci konulu paylaşımıyla başlayacak. Kukla yapımına ilişkin uygulama örnekleri, kuklalarla oynatım çalışması ve kuklanın bir eğitim malzemesi olarak kullanımına ilişkin örnek paylaşımı gerçekleştirilecek. Bu konuya ilişkin yapılacak beyin fırtınası süreci ile sunum tamamlanacak.

Oyun ve Matematik

Türkay Tol, Şile Oya Ali Osman Keçici Anadolu Öğretmen Lisesi

Öğrencilerin matematik dersine ilgisizliğinin, önyargılarının ve korkularının en basit konuları anlamalarına engel olmasından yola çıkarak ve "Çocuk, oyunla hayatı öğrenir" fikrinden hareketle, matematik derslerinde kavramların oyun aracılığı ile aktarıldığı bu çalışmada, özgüven kazanmaları, topluluk önünde konuşmaları ve kendilerini ifade etmeleri için "Tabu", 7. sınıflarda koordinat eksenini anlatabilmek için "Amiral Battı" ve "Uzay Savaş Oyunu" öğrencilere öğretilmiş ve oynatılmış, kesişim, birleşim fark kavramları için renkli kartonlarla çalışma yaptırılmıştır. Okulda matematik odası oluşturulması, "Amiral Battı" turnuvası, satranç standı gibi etkinlik ve uygulamalarla sınıf içi uygulamalar desteklenmiş, tüm bu çalışmaların hem öğrenciler hem de okuldaki diğer öğretmenler üzerinde olumlu etkisi gözlenmiştir.

Klazomenai'den Avrupa'ya Zeytin Patikası

Serpil Koldagüç, Urla Asiye Hüseyin Akyüz Bilim İlköğretim Okulu

Klazomenai Urla'nın İyonlar dönemindeki adıdır. Burada 2600 yıllık geçmişe sahip, dünyanın en eski zeytinyağı işliği olan Klazomenai Antik Zeytinyağı İşliği bulunur. Program zeytinin tüm dünyada barış sembolü olmasından yola çıkarak, farklı kültürler arasındaki ortak değerlerin farkına varılmasını ve dünya barışına katkı sağlamayı hedefleyen etkinliklerden oluşuyor. Programın hazırlık ve uygulama süreçleri okuldaki tüm öğrencileri, velileri, yerel yönetimi, sivil toplum kuruluşlarını, ilgili diğer kurumları, halkı, yurt dışındaki okulları içine alan bir biçimde ve aktif öğrenci katılımı desteklenerek yürütüldü. Sunumda, çalışma takvimi, yapılan etkinliklerden örnekler, elde edilen ürünler ve öğrenci görüş ve değerlendirmeleri paylaşılıyor.

Gerçeğe Dönüşen Her Değer Yarının Liderleri İçin Projesi

Şükran Demircioğlu, Özel Darüşşafaka İlköğretim Okulu

Darüşşafaka Eğitim Kurumları'nda 2009-2010 eğitim-öğretim yılından itibaren öğrencilerin kişilik gelişimini destekleyen, dünya vatandaşı olma yolunda yurt ve dünya kamuoyunda önemsenen değerlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla Gerçeğe Dönüşen Her Değer Yarının Liderleri İçin adlı çalışma başlatıldı. 4. sınıflarda, belirlenen değerlerle ilgili olarak, çocuk oyunları, drama, sanat terapisi, transaksiyonel analiz ve terapötik kartlardan yararlanılarak değerlerle ilgili farkındalığın artırılması hedeflendi. Planlanan etkinlikler sınıf ve rehber öğretmenleri ile tüm 4. sınıf şubelerinde eşgüdüllü olarak sınıf rehberlik saatinde uygulandı. Çalışma öncesi ve sonrasında öğrencilerin farkındalık düzeylerindeki değişim öğrencilere ve öğretmenlere dağıtılan gözlem anketleri ile değerlendirildi.

Bir tatlı Huzur Vermeye Geldik

Adnan Özdemir, Gülizar-Hasan Yılmaz Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Çalışmada sporu bir köprü olarak kullanarak, huzurevlerinde yaşayan, yürüme güçlükleri çeken, değişime kapalı, mutsuz, yalnız ve sosyal ilişkileri zayıflamış bireylere özgü sosyal bir program yapmak, haftanın belirli gün ve saatlerinde bir araya gelerek, onlara düzenli ve programlı spor yapma alışkanlığı kazandırmak, sağlıklı ve aktif bir yaşlanma süreci geçirmelerine destek olmak, genç bireyleri yaşlılarımızla kaynaştırıp kuşaklar arası iletişimi güçlendirmek, yaşlılarımızın bilgi ve tecrübelerinden yararlanmak amaçlandı. Sosyal ilişkilerin güçlendirilmesi, rehabilitasyon hizmetleri, sportif egzersizler, boş zamanların etkili değerlendirilmesi, aktif ve sağlıklı yaşlılık süreci geçirilmesi, spor yaparak yaşam standartlarını yükseltmek yapılan çalışmalar arasındadır. Çalışmada yaşlıların yaşlanma süreci ile ilgili bilinçlenmeleri, süreç öncesi ve esnasında bilgilendirilerek gerek sağlık yönünden gerekse de psiko-sosyal yönden karşılaşmaları muhtemel zorlukların önüne geçilmesi sağlandı. Zihinsel, bedensel, duygusal ve cinsel yönlerden sağlıklı kuşakların yetiştirilmesi, kendisinden, toplumundan ve çağından sorumlu gençlerin yetişmesine imkan sağlayacağı görüldü. Ayrıca bu proje ile gençlerin, kendini, başkalarını, toplumun değerlerini tanıma ve benimseme olanağı sağlanmasına katkı sunuldu.

Eğitimde Değerler Eğitimi

Salih Nurdağ, Seçil Akgün, Samsun İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Bizi biz yapan, nesnelere ve insanlarla kurulan iletişimde önemli unsur olan Türk millî değerlerinin geleceğimiz olan çocuklarımızca kavranılarak; geleceğimizi millî, ahlâki, manevî değerlere sahip bireylerin yetişmesini sağlamak. Yardımlaşma, dürüstlük, dayanışma, sevgi, hoşgörü, saygı, misafirperverlik, duyarlı olma, vatanseverlik, adalet, doğruluk, paylaşımcı olma, iyilik, çalışkanlık, temizlik, vefa gibi değerlere İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından oluşturulan komisyon tarafından uygulamalar hazırlanır. Her ay bir değer, anaokulları ve ilköğretim okullarının birinci kademelerinde ilden gönderilen uygulama çizelgesi doğrultusunda uygulanır.

Tarihi Öğrenmede Politik Karikatürler

Mehmet Köseoğlu, Kavak İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Dış politikada ve kamuoyunda geçerli olan bir kanıyı araştırmak için o dönemin gazete ve dergilerinde sunulan karikatürlerin ayrı bir yeri vardır. Politik karikatürler, o dönemin sosyal, ekonomik, kültürel, politik yaşamın içeriğini ortaya koymada etkilidir. Ülkelerin birbirleriyle olan ilişkilerini ve olaylara bakışlarını öğrencilere sunmada önemli işleve sahiptir. Tarih derslerinde karikatürü kaynak olarak kullanma, analiz etme, yorumlama ve değerlendirme yaygın değildir. Dış politikada bir konu üzerinde diğer devletlerin olaylara hangi açıdan baktıklarını yorumlamak için öğrencilerin basılı eserleri okuması önemlidir. Bunun yanı sıra islenen konu hakkında bir karikatürü incelemeleri halkın ve medyanın düşüncelerini öğrenmeleri bakımından değerlidir. Bu çalışmada politik karikatürler yoluyla öğrencilerin, uluslar arası alanda devletlerin bir bölgenin sorunu hakkındaki politikalarını daha iyi anlaması yönünden tarih derslerinde karikatürlerin etkisine yer veriliyor. Uygulama örnekleri olarak, 19.yüzyılın sonlarında Avrupa'nın gündeminde yer tutan Girit Sorunu (1896-1898) hakkında Punch, Der Floh basta olmak üzere Avrupa mizah gazete ve dergilerinde yayımlanan karikatürler sunuluyor. Tarih dersinin konuları işlenirken, kazanımlara ve öğrencilerin bilişsel seviyelerine uygun karikatür etkinlikleri kullanılırsa öğrencilerin hem eleştirel düşünme becerileri artmakta hem de dış devletlerin politikalarını öğrenmelerine zemin hazırlamaktadır.

Geniş Açı Yaratıcı Eğitim Programı

Nergis Aydın, Çelikel Vakfı

Geniş Açı Yaratıcı Gelişim Programı, lise düzeyindeki okullarda; öğrenci, öğretmen ve velilerin; akademik, kişisel ve sosyal gelişimlerine destek olarak, başarı ve mutluluklarına katkı sağlamak için bilgilendirme, bilinçlendirme ve sosyalleştirme faaliyetlerinden oluşan bir eğitime destek programıdır. Uygulama okulunda, uzman sivil toplum ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği halinde ve yerelin desteği ile, her hafta en az bir etkinlik kapsamında eğitimler, atölyeler, seminerler, sosyal ve kültürel faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Bütünleyici bir yaklaşımla yaratıcılığı teşvik eden programın ilk pilot uygulaması 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Kavak Rıdvan Çelikel Anadolu Lisesinde yapılmıştır. Programın Türkiye çapına yaygınlaştırılması çalışmaları sürmektedir.